

ΑΝΕΜ

Φύλλο 12 / Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2020

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΑΓΚΑΔΑΣ ΧΙΟΥ «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Τα Αλκατράζ του Αιγαίου

«Τα κέντρα πρέπει να είναι κλειστά. Κι όταν λέω κλειστά, εννοώ κλειστά. Αμυδαλέζα. Να μη βγαίνει ούτε κουνούπι. Ποτέ. 24 ώρες το 24ωρο. Μέχρι να φύγουν. Το μήνυμα πρέπει να είναι: Πήγες στην Ελλάδα, κύριε; Σε κλείσανε μέσα...» Α. Γεωργιάδης

«Όλους, 20.000-25.000-45.000-150.000... Μέσα όλοι.» Μ. Βορίδης

«Μέσα όλοι», δύο λέξεις που χωρούν τόση αλητεία, αθλιότητα και απανθρωπιά, όσες ο ανθρωπίνος νους δεν μπορεί να χωρέσει.

Μωρά, που θ' αντικρύσουν το πρώτο φως της ζωής τους σε κελιά στρατοπέδων, παιδιά που ποτέ δεν θ' ανθίσουν, ζώντας πίσω από φράχτες και συρματοπλέγματα, παιδιά χωρίς δικαίωμα στη γνώση, την ανεμελιά, την ξεγνοιασιά της ηλικίας τους. Βαρύ το αμάρτημα τους, γιατί είχαν φτωχούς γεννήτορες...

Κι άλλες μαύρες σελίδες της Ιστορίας, δίπλα σ' αυτές της Γυάρου και της Μακρονήσου, των Νταχάου και Μαουτχάουζεν...

Κωνσταντίνος Πουλιανός

Προσφυγικό, κάτι από την ιστορία μας

Από μικρό παιδί η επαφή με ανθρώπους από άλλες χώρες ήταν για μένα δεδομένη, αναπόφευκτη θα έλεγα. Μάλλον η μοίρα των περισσότερων από μας τους Λαγκαδούς είναι τέτοια, είτε είμαστε ναυτικοί είτε όχι, αφού πολλοί από εμάς σε κάποια από τα παιδικά μας καλοκαίρια συνταξιδέψαμε με τους γονείς μας. Έτσι λοιπόν κι εγώ γνώρισα Αιγύπτιους, Σύριους, Ιορδανούς, Φιλιππινέζους, Κορεάτες, Γκανέζους, Τανζανούς, Τυνήσιους και άλλους που μπορεί να μην τους θυμάμαι σήμερα. Σε πολλούς από αυτούς το πλήρωμα έδινε ελληνικά ονόματα, ιδιαίτερα όταν τα δικά τους ήταν δύσκολα. Κάποιες φορές θυμάμαι, ήταν τόσο καλή η σχέση τους με τους Έλληνες του πληρώματος που, π.χ. του Αγ. Γεωργίου ο «Γιώργης» ο Σύριος έπαιρνε δώρο ένα μπουκάλι ουίσκι κι ας τον έλεγαν Αμπντουλάχ και ας ήταν μουσουλμάνος. Αργότερα και σαν φοιτητής αντίστοιχη ήταν η σχέση μου με Ιρανούς, Λιβανέζους, Σύριους, ενώ κάποιοι από αυτούς ήταν και συγκάτοικοι και καλή παρέα.

Σήμερα όλοι τούτοι είναι εδώ στην Ελλάδα, σε άλλες συνθήκες βέβαια, άλλοι ως πρόσφυγες, άλλοι ως μετανάστες. Είναι οι ίδιοι άνθρωποι και βασικά είναι άνθρωποι.

Μετά από τα αρχικά χρόνια της αλληλεγγύης προς αυτούς, αλληλεγγύης που μεγάλο μέρος της κοινωνίας μας έδειξε και την ανύπαρκτη τότε πολιτεία, σήμερα αυτοί οι άνθρωποι βρίσκονται αντιμέτωποι με την κατάσταση «μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα». Σήμερα λίγοι είναι αλληλέγγυοι με αυτούς, πολλοί είναι απέναντι, η μεγάλη δε μάζα των πολιτών παρακολουθεί σκεπτικά και αμήχανα. Η πολιτεία από την άλλη, σκέφτηκε ότι, για να λύσει το πρόβλημα, πρέπει να τους κάνει τη ζωή ποδήλατο (έτσι κι αλλιώς αυτό ξέρει να κάνει και το έχει κάνει ήδη σ' εμάς), να ακούνε δηλαδή Ελλάδα και να τρέχουνε, κι όχι μόνο να τρέχουνε, αλλά να ειδοποιήσουν και τους δικούς τους πίσω στα μέρη τους να μην έλθουν εδώ (αυτό είναι απλοϊκά διατυπωμένο το σχέδιο της κυβέρνησης). Έτσι λοιπόν αποφάσισε να βάλει δίχτυα στη θάλασσα, για να πιάσει «προσφυγάκια» και Γκουαντανάμο στη στεριά για να μην ξεκόψει η ψαριά, μεγαλώνοντας το πρόβλημα. Πρόβλημα που η ίδια δημιούργησε, αφενός με κακούς χειρισμούς και συμφωνίες (βλέπε Δουβλίνο και συμφωνία ΕΕ – Τουρκίας), αλλά κυρίως αγνοώντας τη ρίζα του κακού, υποστηρίζοντας από τη μια πολέμους, ως συγγνώμη λάθος, σήμερα ο πόλεμος λέγεται αλλιώς, λέγεται αντιμετώπιση τρομοκρατίας, ειρηνευτική διαδικασία, εκδημοκρατισμός απολυταρχικών μη δημοκρατικών καθεστώτων (βλ. Συρία, Ιράκ αλλά μη βλέπεις Σαουδική Αραβία, εκεί κάνεις συμμαχίες-επενδύσεις) και από την άλλη ακολουθώντας και υποστηρίζοντας πολιτική που δημιουργεί ανισότητα και φτώχεια, οι οποίες βέβαια ως φυσική συνέπιά τους έχουν τη μετανάστευση, αφού όλοι εκτιμούν ότι μεταναστεύοντας θα τους δοθεί η ευκαιρία για μια καλύτερη ζωή από αυτή που ήδη ζουν. Αυτό βέβαια είναι κάτι που εμείς στην Ελλάδα το γνωρίζουμε πολύ καλά, αφού Έλληνες συναντάς παντού στην Υφήλιο και οι οποίοι δεν πήγαν για εξερεύνηση ή τουρισμό αλλά για μια καλύτερη ζωή.

Σωστά όλα αυτά θα πει κάποιος αλλά τώρα τι γίνεται; Σε ένα τέτοιο πρόβλημα δεν μπορεί εύκολα κανείς να προτείνει κάτι. Το αυτονόητο όμως είναι ότι σίγουρα πρέπει να κάνουμε κάτι ώστε να απαλειφθούν οι αιτίες που το προκαλούν. Όσο αυτές υφίστανται το πρόβλημα θα υπάρχει και θα μεγαλώνει. Τέλος θα γίνουμε όλοι πρόσφυγες-μετανάστες, ημών συμπεριλαμβανομένων, αφού ήδη οι αιτίες που δημιουργούν τους σημερινούς πρόσφυγες – μετανάστες θα υπάρχουν και για μας (τουλάχιστον η μία ήδη υφίσταται, το brain drain). Από την άλλη κανείς δεν θέλει, νομίζω, να του φερθούν μεθαύριο, όπως φέρονται κάποιοι στους ανθρώπους αυτούς σήμερα.

Η Ε.Ε. έχει αλλεργία στο πρόβλημα αυτό και αντιμετωπίζει με ιδιαίτερο ρατσισμό οτιδήποτε ξένο σε αυτήν και την πολιτική της. Χρήσιμο είναι να δει κανείς, πόσο εύκολα χαρακτηρίζει **τρομοκράτες** όποιους αριστερούς, αριστερίζοντες ή αναρχικούς (sic) κάνουν ενέργειες παράνομες ή στα όρια της νομιμότητας, ενώ δυσκολεύεται να χαρακτηρίσει **τρομοκράτες**, ακροδεξιούς ρατσιστές που μαχαιρώνουν μετανάστες, όπως τελευταία 11 σκοτωμένους με μαχαίρι μετανάστες στη Γερμανία, όπου ο δράστης χαρακτηρίστηκε ψυχοπαθής ή και μοναχικός λύκος (sic) αλλά όχι **τρομοκράτης**.

Η επίλυση του προβλήματος δεν είναι εύκολη, όμως για αρχή ας πιέσουμε τις κυβερνήσεις να χτυπήσουν τις αιτίες και εμείς ας ενεργήσουμε σαν άνθρωποι με συλλογική σκέψη και να δράσουμε συλλογικά. **Κάτι έχει ξεκινήσει ως αντίδραση στο Αίπος, μας αφορά όλους, πρέπει όλοι να είμαστε εκεί.**

Παντελής Χαβιάρας
Βουνό (Αίπος; - λόγω συγκυριών)

- Το λαγκαδοσωτήριο 2020 εισήλθε φουλαριστό στη χωρική μας επικράτεια. Εμείς οι «Κυδιαντούσοι» το υποδεχτήκαμε, όπως και πέρυσι, στο κοινοτικό μας πολυκατάστημα, εφοδιασμένοι με επαρκείς ποσότητες τροφής και οίνου για εξορκισμό της από κάμποσα χρόνια κατσκευμένης πια λιτότητας. Η αλλαγή του χρόνου πέτυχε με τη ...δεύτερη, αφού η πρώτη έγινε δέκα λεπτά νωρίτερα ύστερα από πετυχημένη οργανωμένη προβοκάτσια νεολαιίστικης εξέδρας. Το γλέντι που ακολούθησε με κατάλληλα χοροτράγουδα, εξειδικευμένα μουσειοκάλαντα και αστείρευτο κέφι, επικύρωσε τον πρωτοχρονιάτικο στόχο μας, ΤΕΤΟΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΚΑΝΕΝΑΣ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ!

- «Αριουσία χώρα οίνον άριστον φέρουσα των Ελληνικών»: Στράβων. Οι διασυλλογικές επαφές «Κυδιάντας» - «Ομήρου» οδήγησαν στην ημερήσια απόδραση του Συλλόγου μας στη μαγευτική έδρα της Αμανής, Βολισσό. Με καθοδήγηση των φίλων του εκεί πολιτιστικού συλλόγου επισκεφθήκαμε την αρχαιολογική συλλογή Βολισσού, που στεγάζεται σε τριώροφο λιθόκτιστο κτίριο του 19^{ου} αιώνα, το «κονάκι». Θαυμάσαμε κυρίως αρχαία νομίσματα, αμφορείς και αγγεία κρασιού. Εν συνεχεία είδαμε το ενδιαφέρον λαογραφικό μουσείο της συλλογής «Τσολάκη» (μας ξενάγησε ο ίδιος) και επισκεφθήκαμε το σαγματοποιείο (σαμαροποιείο) του ιδίου με εκθέματα που διήγειραν παιδικές αναμνήσεις σε αρκετούς από μας. Η ξενάγησή μας ολοκληρώθηκε με περίπατο στα πανέμορφα βολισσιανά πετρόκτιστα σοκάκια και πλατείες και ανάμεσα σε σπίτια, αντιπροσωπευτικά δείγματα βολισσιανής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Εντυπωσιακότερο όλων το επιβλητικό σχολείο, για την ιστορία του οποίου ακούσαμε αρκετά ενδιαφέροντα από τον διευθυντή και πρόεδρο Βολισσού, κ. Παραδείση. Το «συμπόσιο» (οργανωμένο γεύμα με οينوποσία) που έλαβε χώρα στις Κηπουριές, επισφράγισε την ωραία κοινωνική μας εκδήλωση που ολοκληρώθηκε με τριωδιακό χοροτράγουδο και κατέληξε σεχορταΡΟσυλλογή!

- Οι εργασίες επισκευής του κτιρίου στέγασης του Ναυτικού μας Μουσείου ξεκίνησαν, αρχικά με προγραμματισμένες δαπάνες του συλλόγου υπό την επίβλεψη του μηχανικού, μέλους του συλλόγου μας, κ. Μιχάλη Αποστολίδη. Παράλληλα προχωρούν και οι λοιπές εργασίες «στησίματος» με συλλογή υλικού και οργάνωσή του. Εξομολογούμαι την οργιώδη φαντασία μου για ένα υπέροχο αποτέλεσμα, προσγειώνομαι όμως βαρύγδουπα μπροστά στις χρηματοοικονομικές ανάγκες που απαιτούνται. Τελικά συμβιβάζομαι με την αναγραφή στην ...επιτύμβια πλάκα «Ενθάδε κείται η ματαιοδοξία μας». Βοηθάτε χωριανοί!!!

- Η κινητικότητα στη σύνθεση του κοινοτικού-τοπικού συμβουλίου είναι γνωστή. Εύχομαι στο νέο πρόεδρο και στη νέα αειθαλή σύμβουλο «σιδεροκέφαλοι». Στον απελθόντα εύχομαι ολόψυχα απερίσπαστη ενασχόληση με το λειτούργημα του, τομέας που μπορεί να μας βοηθήσει σημαντικά ΟΛΟΥΣ. Για τους πολιτικούς φορείς που δεν έχουν χρήματα για συνεσιώσεις σε τετράστερα hotels, προτείνω να παραχωρείται η μεγάλη αίθουσα πολλαπλών εκδηλώσεων (εννοώ σ' αυτήν που βρίσκεται από ετών το γυαλιστερό επτασφράγιστο ρίανο), όπως γίνεται και τώρα δηλαδή. Για την ΕΝΟΤΗΤΑ του Τοπικού τι να πει

κανείς! Ελπίζω η ύπαρξή της να μην εξαρτηθεί από την αγαστή συνεργασία δύο Τοπικών Συμβουλίων! Θου Κύριε!

- Η νέα κλειστή δομή στο Αίπος αποφασίστηκε. Προτείνω να σκεφτούν:

1. Οι χριστιανοί ότι πρόκειται για ανθρώπινες ψυχές.
2. Οι κτηνοτρόφοι ότι δεν πρόκειται για αιγοπρόβατα.
3. Οι πατριώτες για το ποιος τους στέλνει εκεί πάνω.
4. Οι Ελληνάρες να αποφασίσουν από τώρα σε ποια χώρα θα την κοπνήσουν μετά το πρώτο «μπαμ».
5. Οι κυβερνητικοί μήπως μαζί με τα δίχτυα για προσφυγάκια αμολήσουν και δολωμένο παραγάδι, που θα χρηματοδοτηθεί από πόρους του ασφαλιστικού.
6. Μερίδα αντιπολιτευομένων την εναλλακτική λύση ...εξεύρεσης μεγάλων και ηλιόλουστων πλατειών.
7. Οι αναποφάσιστοι αν είναι με τους θύτες ή τα θύματα.
8. Εγώ: Είμαι πρόσφυγας. Είμαι οικονομικός μετανάστης. Είμαι ο...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

“ΑΝΕΜΗ”

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ Π.Σ.Λ. «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
απαραίτητα τις απόψεις της Σ.Ε.

➤ Αποστολή ύλης στα:
matapostoli@hotmail.gr
panagrel@yahoo.gr

ΠΡΟΤΡΟΠΗ

ΓΙΝΕ ΚΙ ΕΣΥ ΜΕΛΟΣ

ΤΟΥ
Πολιτιστικού - Επιμορφωτικού
Συλλόγου Λαγκάδας
«Η Κυδιάντα»

Η εγγραφή κοστίζει 5 €

Τα πεπραγμένα του διμήνου

11 Ιανουαρίου 2020, Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας Π.Σ.Λ.

9 Φεβρουαρίου 2020, Εκδρομή σε Βολισσό - Κηπουριές

15 Φεβρουαρίου 2020, Ταπεινών εδέσματα – ραβδόλια και κρομμυδοζούμι

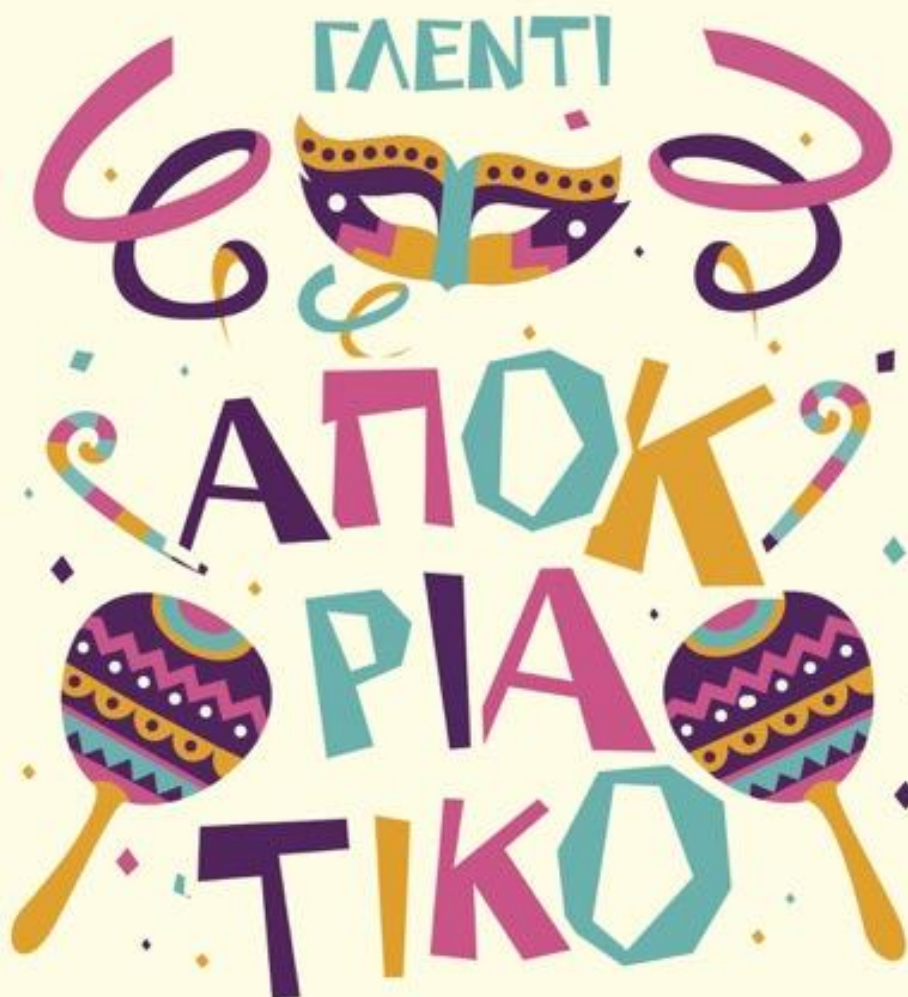
27 Φεβρουαρίου 2020, Συμμετοχή της χορωδίας στην εκδήλωση τιμής για την Εθνική Αντίσταση στην Κυδιάντα

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

28 Φεβρουαρίου 2020
Ανοίγει το εργαστήριο
χαρταετών

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑΣ
«Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»

ΓΛΕΝΤΙ
ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

ΟΡΧΗΣΤΡΑ:
ΝΙΚΟΣ ΣΓΟΥΤΑΣ &
ΣΑΚΗΣ ΣΕΖΕΝΙΑΣ

14:00 ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ
ΑΙΘΟΥΣΑ ΛΑΓΚΑΔΑΣ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΕ ΣΠΙΤΙΚΟ ΦΑΓΗΤΟ: 12€

Τα έσοδα θα διατεθούν
για τη λειτουργία των εργαστηρίων του Π.Σ.Λ.
και για το Χώρο Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης

Εκδηλώσεων συνέχεια...

7 Μαρτίου 2020

Συμμετοχή της χορωδίας
στο φεστιβάλ χορωδιών
στο Ομήρειο Π.Κ.Δ.Χ.

8 Μαρτίου 2020

Εκδήλωση για τη μέρα
της γυναίκας

5 Απριλίου 2020

Αφιέρωμα στο Ρεμπέτικο
από τη χορωδία στη
Λαγκάδα

12 Απριλίου 2020

Προβολή – Εκκλησιαστικά
κειμήλια και ξωκλήσια του
χωριού μας

19 Απριλίου 2020

Πασχαλινό γλέντι σε
συνεργασία με τον Αθλητικό
Σύλλογο Λαγκάδας-Συκιάδας
στα καφενεία του χωριού

8-9-10 Μαΐου 2020

Ανθοκομική Έκθεση στη
Λαγκάδα

10 Μαΐου 2020

Εκδήλωση για τη μέρα της
μητέρας από τα παιδικά
χορευτικά τμήματα του
Π.Σ.Λ.

24 Μαΐου 2020

Εξόρμηση στην Κυδιάντα
για την καταγραφή του
υπόλοιπου οικισμού

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗ ΛΑΓΚΑΔΑ ΤΩΝ '50 - '70

Οι φωνές! Αχ! Εκείνες, των μανάδων οι φωνές, σα δεν ήμασταν σπίτι την προκαθορισμένη ώρα. Στην αρχή ήπιες, «Γιάννη, Μανώλη, Νικολή...» Μετά μακρόσυρτες, τσιριχτές με απειλές, «Μανώλωληη, έλα γιατί θα 'ρθω και θα σε φέρω κωλοσυρτό. Βρε, στου βουδιού το μάτι να χωθείς, θα σ' έβρω». Αν αργούσαμε ακόμα, μετά τα ξελαρυγγιάσματα ακούγονταν εκείνα τα βαριά, «Ελα βρε, που να 'ναι η πρωτούστερη σου». Γλυκές στριγκλιές, από τις μανάδες. Τις δικαιολόγησα όταν μεγάλωσα. Φοβούνταν μην πάθουμε κάτι στα σκοτεινά, στα σοκάκια, στους εμπόλους, στις κατραμούλες και στο γιαλό. Ευτυχώς η μάνα μου δεν με φοβέρισε ποτέ για γελούδες και για σημεία που σφαντάζει. Είχε άλλους τρόπους, άγριες λοξοματιές, λεκτικές απειλές και το χέρι έτοιμο για τα περαιτέρω, αν δεν πέραγαν τα προηγούμενα. Αυτές οι μανάδες έπαιζαν και το ρόλο του πατέρα λόγω των πατεράδων ναυτικών. Κράταγαν τα σπιτικά, έκαναν κουμάντο στα οικονομικά, φρόντιζαν για να μάθουν γράμματα τα παιδιά, έφαχναν για γαμπρούς των κορών τους. Οι πατεράδες δεν προλάβαιναν ούτε να εναρμονισθούν στα ξεμπάρκα τους, οι βαλίτσες και πάλι έτοιμες για το μπάρκο. Μαλακές και σκληρές, θηλυκά και αρσενικά. Μάνες τσαούσες. Δε μπορούσαν και δεν έπρεπε να είναι διαφορετικές. Μάνες στερημένες. Μάνες αγχέλοι. Προπάντων μάνες γλυκές.

Ένα τηλεγραφείο σε όλο το χωριό, της Μαριάνθης του Τσίγκρη με το χειροκίνητο μανιατό. «Η Μαρία του... να έρθει στο τηλεγραφείο σε μισή ώρα που θα την πάρει τηλέφωνο ο άντρας της από το βαπόρι». Από στόμα σε στόμα έφτανε στην ενδιαφερόμενη το μήνυμα. Τα τηλεγραφήματα μέσω του Αθήναι-Ράδιο ήταν συνηθέστερα. Τα γράμματα των πατεράδων ναυτικών σε κείνο το λεπτό, σαν το ρυζόχαρτο, χαρτί αλληλογραφίας και οι φάκελοι με τους λογότυπους... mail. Έκανε ο πατέρας μου ένα χαρακτηριστικό δίπλωμα, σα μαξιλάρι-φάκελος. Αραιά και πού είχε και κανένα 10δολάρο ή 20δολάρο ή καμιά φωτογραφία του. Η πιο χαρακτηριστική του κάτω από το Χριστό του Ρίο ντε Τζανέιρο και πίσω ο συνηθισμένος των ναυτικών λογότυπος «.....και τη φωτογραφία μου για να θυμάσαι εμένα».

Μόνο νέα δεν έγραφαν, αφού για να πάει ή να 'ρθει το γράμμα πέρασε καιρός. Μπορεί να είχε ξεμπαρκάρι και το γράμμα του να ερχόταν μετά. Το '74, σαν πέρασα στο Πανεπιστήμιο, έγραψα του πατέρα να μου πάρει ένα κομπιουτεράκι γιαπωνέζικο. Τότε υπήρχαν τα γιαπωνέζικα Casio και τα αμερικάνικα Texas instruments. Ώσπου να πάει το γράμμα, ευτυχώς τον βρήκε στην Σιγκαπούρη, ώσπου να ξεμπαρκάρι κάποιος για να το στείλει, πέρασε τόσο καιρός, κοντά εξάμηνο, που τα έβρισκες πλέον και στην Ελλάδα. Ένα ογκώδες Casio, ογδόντα δολάρια τράνζιτ, με τέσσερις μπαταρίες μικρές. Δουλεύει ακόμα.

«Συγκεντρωθείτε για την αλληλογραφία», κάποιες φορές και ονομαστικά για παραλαβή επίσημων χαρτιών, φώναζαν τα κοινοτικά μεγάφωνα μετά το '67 που ήρθε το ηλεκτρικό. Στις δέκα περίπου το πρωί, γνωστή σε όλους η ώρα της προσέλευσης, ερχόταν από τα Καρδάμυλα ο ταχυδρόμος. Με το μηχανάκι, το DKW, ο Γιάννης ο Χαλιάς. Σκουρόχρωμος, ψηλόλιγνος, με χαρακτηριστικά μεγάλα μάτια. «Να πας να περιμένεις», λέγανε οι μανάδες, αν ήταν καιρός να έρθει γράμμα από τους πατεράδες. Αν ήταν καιρός να έρθει το τσέκι (η επιταγή) πήγαιναν εκείνες. «Θα κατέβω στη Χώρα να εξαργυρώσω το τσέκι, έστειλε ο πατέρας σου... εγγλέζικες λίρες, να σου φουνίσω και κάνα ρούχο» Εμένα δεν θα με πάρεις; «Να κάτσεις εφτού που κάθεςαι, σοκκεμό δεν έχεις, χωριογυρού». Θα σου φέρω παγωτό από τη Χώρα, μας κοροϊδεύαν όταν είμαστε πολύ μικρά. Ψωμί κουλούρα του Μαϊστράλη και σαλάμι του Σουλικά ήταν τα συνηθισμένα ψώνια για τα παιδιά. Ήταν και τα σχολειά που δούλευαν και τα Σάββατα, αλλά λες και ζητούσες να σε πάει ταξίδι μακρινό. Δύσκολα να πας στη Χώρα. Μια δυο φορές, να βάλουμε όλοι τα καλά μας για να βγούμε φωτογραφία, να τη στείλουμε του πατέρα.

Ένα μεγάλο μου ταξίδι ήταν κάθε Αύγουστο στις 8 που με πήγαινε η μάνα με ταξί, παρακαλώ, από τη Λαγκκάδα στον Άγιο Αιμιλιανό, στην Καλλιμασιά. Αισθανόμουν πρίγκιπας. Όταν έφεραν τα λείψανα του Αγίου Σιδέρου, στις 14 Μαΐου του 1968, είχαμε κλειστά, μετά από χίλια παρακάλια με άφησε η μάνα μου και κατέβηκα στη Χώρα, όπου έμεινα δυο μέρες με τα μεγαλύτερα μου ξαδέρφια. Τα πρώτα μου μεγάλα ταξίδια..

Πέμπτη Δημοτικού έπεσε η λίρα και είχε να στείλει ο πατέρας τσέκι έξι μήνες. Τότε πληρώνονταν με εγγλέζικες λίρες και απέφευγαν να τα εξαργυρώσουν, όταν ήταν χαμηλά η ισοτιμία. Ήμασταν έξι μήνες χωρίς χρήματα. Και το κουτάκι τα σπύρτα, τα αγόραζα βερεσέ από τον μπακάλη.

Τα λεωφορεία της γραμμής, κάτι σαν γκαζοζέν στους πολύ πιο δύσκολους τότε δρόμους. Χαρακτηριστικοί τύποι ο Καρδαμυλίτης οδηγός Καλόγερος (ο Καρβουνιάρης) και ο Βρονταδούσης εισπράκτορας Μουντές. Οι ημερήσιες εκδρομές του Δημοτικού ήταν ευκαιρία για μαθητές και μη, να πάνε κάπου εκτός Λαγκκάδας. Μαμάδες, μπαμπάδες. Θείοι, θείες, παππούδες, γιαγιάδες, αδέρφια, ξαδέρφια, όλοι εξέδραμαν. Ευκαιρία για ταξίδι όλο το χωριό. Θυμάμαι την εκδρομή στην Κατάβαση, όταν πρωτοπέρασα από τα Ρετσινάδικα στο Αίπος και την εκδρομή στα Σκλαβιά. «Ο,Ι,Ε πάρε φόρα οδηγέ, για να τους περάσουμε και να σε κεράσουμε», προτρέπαμε τον οδηγό να προσπεράσει τα προπορευόμενα λεωφορεία. Αργότερα στο Γυμνάσιο, στις διακοπές, πηγαينوερχόμαστε με το λεωφορείο της γραμμής. Από τα παραγκάκια εκεί στο Ομήρειο μέχρι την Αττική κουβαλούσαμε τους μπόγους ή τους μουσαμαδένιους σάκους, που τους έφτιαχναν οι πατεράδες από τους μουσαμάδες των βαποριών. Οι βαλίτσες λιγιστές.

Τα ταξί, του Γιώργη του Μαυράκη ένα αμερικάνικο Ford με τεράστια φτερά, των Γιώργη και Νίκου Πιτταούλη (Τρουβά) μάρκας Dodge, του Στέφανου του Ανδρεάδη (Γρίπη), του Γιώργου του Σαραντινού (Λάρισα) μάρκας Colt, για τα πήγαινε- έλα των ναυτικών και τα έκτακτα. Ο Νικολής ο Μανωλάκης έφερνε με το Bedford τα είδη μπακαλικής του Δημήτρη του Τάβλα. Τον βοηθούσαμε να ξεφορτώσει στο μπακάλικο, με ανταμοιβή να μας βάλει στην καρότσα, να μας πάει βόλτα μέχρι τον Άγιο Γιάννη που ξεφόρτωνε τα υπόλοιπα. Μια φορά τι του κόλλησε και δεν μας έβαλε. Τρέχαμε ξοπίσω του κάμποση μαρίδα, να σαλτάρομε στην ανηφόρα. Μας είδε ο δάσκαλος και την άλλη μέρα γράψαμε εκατό φορές τιμωρία «Δεν θα ξανατρέξω πίσω από αυτοκίνητο». Ήμουν Δευτέρα Δημοτικού.

Μανώλης Κάλλας

ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ

Της Ναυτοσύνης Τόπος

Ο τόπος μας είναι συνυφασμένος με τη ναυτική παράδοση. Οι πρόγονοί μας, λόγω του άγονου εδάφους, ασχολήθηκαν με την θάλασσα κυρίως αφήνοντας την γεωργία σε δεύτερη μοίρα. Έγιναν ξακουστοί από το μεγάλο στόλο σε καΐκια που είχαν αλλά και για τη ναυτοσύνη τους, την ναυτική τέχνη δηλαδή, που την κατείχαν πολύ καλά. Λόγω αυτής της φήμης ήταν περιζήτητοι και στην ποντοπόρο ναυτιλία.

Η μεταπολεμική Εμπορική Ναυτιλία βασιζόταν συνήθως σε πλοία από δεύτερο ή τρίτο χέρι, τα περισσότερα τύπου Λίμπερτυ, αρκετά από αυτά αναξιόπλοια, ορισμένα δε μετασκευασμένα να παίρνουν περισσότερο φορτίο χωρίς τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Οι εργασιακές συνθήκες ήταν μεσαιωνικές, στοιβαγμένοι οι ναυτικοί ο ένας πάνω στον άλλον, χωρίς επαρκή κλινωσκεπάσματα, αναγκαζόταν να φέρνουν από τα σπίτια τους μέσα στους ναυτικούς σάκους αυτά που δεν τους παρείχαν οι χώροι εργασίας, χωρίς την κατάλληλη τροφή, χωρίς τα βασικά είδη ατομικής προστασίας, άμισθοι σε πολλές περιπτώσεις μέχρι να βρεθεί κενή θέση και εύκολα θύματα σε αρρώστιες, ατυχήματα, ναυάγια.

Οι περισσότερες Λαγκαδούσικες οικογένειες όλο και κάποια περιστατικά έχουν να διηγηθούν που συνέβησαν στους δικούς τους, από μια απλή ασθένεια που λόγω της μακρινής απόστασης από το λιμάνι έγινε σοβαρή, ένα ατύχημα σε χέρι, πόδι ή μάτι που έγινε μόνιμη αναπηρία, μέχρι το πιο τραγικό χαμό από ναυάγιο.

Ανήσυχια και περήφανα πνεύματα εκ φύσεως μαζί με άλλους, οι πρόγονοί μας συμμετείχαν στο ναυτικό κίνημα, προσπάθησαν να αλλάξουν τις απάνθρωπες συνθήκες που επικρατούσαν μέσα στα πλοία, απαίτησαν καλύτερες συνθήκες εργασίας και έναν ικανοποιητικό μισθό. Η κόντρα στο σύστημα των δυνατών είχε σαν αποτέλεσμα όσους είχαν συμμετοχή στο τότε συνδικαλιστικό όργανο (ΟΕΝΟ) να τους «κολλήσουν σε μια κόλα χαρτί», σαν σημαδεμένοι πια δεν μπορούσαν να ξαναβρούν δουλειά στα καράβια ή και σε κάποιες περιπτώσεις να μην μπορούν να ξαναγουρίσουν πίσω γιατί θα τους εξόριζαν στα ξερονήσια.

Η ιστορία μας γράφεται καθημερινά. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Η Κυδιάντα» πέτυχε να του παραχωρηθεί από την εκκλησία το κελί της Αγίας Ειρήνης να την στεγάσει, ζητά από όλους ανεξαιρέτως τους χωριανούς να βάλει ο καθένας ένα λιθαράκι για να καταγραφεί και να μείνει αιώνια μια παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές να αναζητούν τις ρίζες τους.

Η ελιτίστικη άποψη ότι δήθεν μόνον αυτοί που έχουν ασχοληθεί με το επάγγελμα μπορούν να βοηθήσουν να στηθεί ο χώρος μνήμης είναι τουλάχιστον φαιδρός και μια φτηνή δικαιολογία για την αδιαφορία τους. Και μπορεί οι ναυτικοί να γνωρίζουν όλο το φάσμα του επαγγέλματος με τα θετικά και τα αρνητικά του, τι να πεις όμως σε ένα στεριανό που τον σπούδασε ο Ναύτης, ο Μπόμαν, ο Θερμαστής, ο Λοστρόμος πατέρας του, που ο προπάππους του είχε καΐκια, που το σπίτι του ακουμπούσε τη θάλασσα, που η οικογένειά του θρήνησε ναυάγια, που κάθε φορά που ερχόταν καΐκι ήταν εκεί απίκου στην προβλήτα. Μπορείς να του πεις ότι δεν έχει σχέση με αυτό που πάει να γίνει;

Να πεις του φίλου σου, του γείτονα, της κόρης, που έχουν χάσει τον πατέρα τους σε ναυάγιο, ότι δεν γνωρίζουν τι πάει να πει Θάλασσα;

Να πεις σε κείνον που, ενώ είχε πατέρα, δεν μπορούσε να τον δει γιατί ήταν εξόριστος σε κάποια χώρα του ανατολικού μπλοκ, ότι δεν έχει άποψη για τον χώρο τιμής στον Λαγκαδούση Ναυτικό;

Η θυσία όλων αυτών για να έχουμε σήμερα καλύτερες εργασιακές συνθήκες απαιτεί τουλάχιστον σεβασμό και ταπεινοφροσύνη.

Μπορούμε να γράφουμε άπειρες σελίδες ακόμη και για τους νεότερους που στελεχώνουν επάξια πολλές ναυτιλιακές σε όλες τις βαθμίδες αλλά εμείς θέλουμε να αποδώσουμε φόρο τιμής σε εκείνους που έβαλαν τα θεμέλια της ναυτικής μας παράδοσης. Ο τόπος μας, **ο τόπος της Ναυτοσύνης έχει υποχρέωση να τιμήσει τα παιδιά του.**

Όσο για το περιεχόμενο του Μουσείου, δεν είναι θέμα ποσοτικό αλλά ουσιαστικό, δεν είναι πόσα εκθέματα θα έχει αλλά να πώς θα αναδείξει την πραγματική ιστορία μας, μέσα από εικόνες, από περιγραφές των παλαιότερων και από γεγονότα. Όποιος θέλει πραγματικά να αποδώσει έναν τέτοιο φόρο τιμής, μπορεί να βγάλει από το σεντούκι του τα κειμήλια και να τα δωρίσει, τότε θα αποκτήσουν την πραγματική αξία τους. Αν πάλι για κάποιο λόγο δεν θα ήθελε να τα αποχωριστεί, μπορεί να τα δώσει να τα φωτογραφίσουν, την ίδια ιστορική αξία θα έχουν.

Το οικονομικό κόστος του όλου εγχειρήματος ίσως είναι ένα εμπόδιο, αλλά το γεγονός ότι ένα όνειρο μας πραγματοποιείται, με την συμβολή όλων είναι σίγουρο ότι θα ξεπεραστεί, έτσι κι αλλιώς οι Λαγκαδούσοι είναι μαθημένοι στα δύσκολα.

Ε. Σ. Αργυρούδης

Της ποντοπόρου ναυτιλίας

Η ιστορία μιας φωτογραφίας

του Πέτρου Πολυμένη

Ωκεανός, κάπου στις αρχές της δεκαετίας του '70. Ο ήλιος λάμπει εκτυφλωτικά, η θάλασσα γαληνεμένη. Εν πλω με το φορηγό-καράβι «Lebanon», μεταφέροντας φορηγά τετράτροχα. Είναι κάποιος μορφής ειρωνεία να περιτριγυρίζεις από θάλασσα και να μη μπορείς ν' απολαύσεις μια βουτιά. Λίγη ευρηματικότητα και κάποια λύση μπορεί να προκύψει: μία μάνικα, αντλία, ένας μουσαμάς και αμέσως το θαλασσινό νερό γεμίζει την αυτοσχέδια πισίνα στην καρότσα του φορηγού. Θυμάμαι στεκόμουν στην άκρη της μάνικας, ελπίζοντας να έρθει ένα ψάρι από τον ωκεανό.

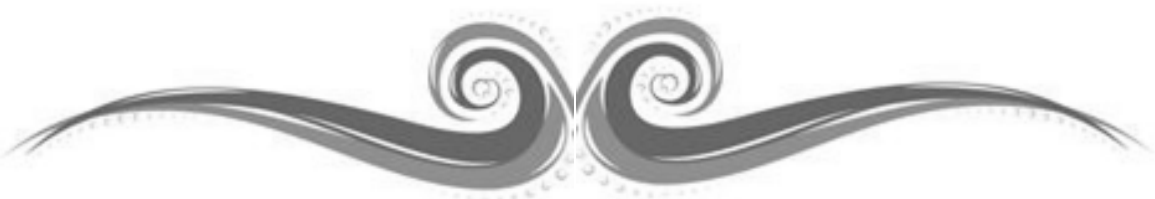
Στο καράβι επιτρεπόταν τότε να φιλοξενήσουν την οικογένειά τους ο Καπετάνιος και ο Α' Μηχανικός. Ο πατέρας μου, Σπύρος, πλοίαρχος της ποντοπόρου ναυτιλίας, είχε φροντίσει να ενώσει την καμπίνα του με τη διπλανή του πλοιοκτήτη κι έτσι υπήρχε ένα μικρό διαμέρισμα στη διάθεσή μας. Μαζί με τον αδελφό μου Μιχάλη και τη μητέρα μου Αγγελική, μετακομίζαμε στο καράβι για επτά ως δέκα μήνες, όσο δεν πηγαίναμε ακόμα σχολείο. Το δε καράβι γινόταν ένας απέραντος παιδότοπος. Κινηγητό στους διαδρόμους, απίστευτες γωνιές να εξερευνήσεις, χαζεύοντας πάνω στη γέφυρα με τους χάρτες και τον ασύρματο, ξεναγήσεις στο μηχανοστάσιο ή κάποιες μικροδουλειές που μας έβαζαν για να περνά ο χρόνος, επιτραπέζια στο εστιατόριο, όσο οι «μεγάλοι» δίπλα παίζανε χαρτιά στην ανάπαυλα, κουμκάν ή μια παρτίδα πόκα. Και φυσικά αυτό που δεν μπορεί παρά κάπου να χαράζεται στο υποσυνείδητο, μέρες ολόκληρες, ίσως και μήνας στα υπερατλαντικά ταξίδια, να βλέπεις μόνο ουρανό και θάλασσα. Φυσικά υπήρχαν και οι δύσκολες μέρες με τρικυμία, να μην ξέρεις πού να σταθείς. Θυμάμαι να σκορπίζονται σα χαρτοπόλεμος τα χαρτιά από το γραφείο του πατέρα μου. Τα δε έπιπλα (καρέκλες, τραπέζια, κρεβάτια) ήταν πιασμένα με γάντζους για να μην πηγαينوέρχονται.

Οι παιδικές μου ζωγραφιές είχαν σχεδόν ένα και μόνο θέμα, τα καράβια. Η καρίνα, οι μπίγκες, τα αμπάρια, το κομοδέσιο, η γέφυρα, η μπουκαπόρτα, το φουγάρο, και πάντα στην πρύμνη να κυματίζει μια σημαία. Ακόμα στροβιλίζονται μέσα μου τα ονόματα των λιμανιών: Αμβούργο, Καέν, Κάρντιφ, Μασσαλία, Αλεξάνδρεια, Λαττάκεια στη Συρία, και Λατινική Αμερική: Μπουένα Βεντούρα και Καρθαγένα στην Κολομβία, Εσμεράλδα και Γουαγιαγκίλ στο Εκουαδόρ, Κόστα Ρίκα, Διώρυγα του Παναμά και διαπλέοντας τον Ειρηνικό Ωκεανό μέχρι το Κόμπτε της Ιαπωνίας. Ένα από τα καράβια, το «Κατιγκάκι» (εκ του Κατίγκω, δηλαδή Κατίνα ή Κατερίνα), ήταν φορητό ψυγείο με φορτίο μπανάνες και ταξίδια στη Λατινική Αμερική, πιάνοντας λιμάνια εξωτικά. Ο πλοιοκτήτης το είχε μετασκευάσει προσθέτοντας καμιά εικοσαριά καμπίνες, πισίνα και εξωτερικό μπαρ, κάνοντάς το κάτι ανάμεσα σε μπανανάδικο και κρουαζιερόπλοιο. Η ανυπομονησία για το επόμενο λιμάνι, βόλτες σε καινούργια μέρη, στην αγορά τους, με δώρα και αναμνηστικά, επισκέψεις σε ζωολογικούς κήπους ή λούνα παρκ. Οι περισσότερες αναμνήσεις μου είναι κυρίως από το τελευταίο ταξίδι που ήμουν στο καράβι, το καλοκαίρι από την τρίτη προς την τετάρτη δημοτικού, κοντά δέκα χρονών. Ένα μήνα ράδα στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και κάθε μέρα η λάντζα να μας βγάζει στη στεριά είτε για μπάνιο στον Ελληνικό Όμιλο είτε για μια βόλτα με την άμαξα μέχρι το Ράμλι ή τα ανάκτορα του Φαρούκ.

Η προσγείωση πίσω στα πάτρια δεν ήταν εύκολη, αφού οι συντεταγμένες αλλάζανε. Εύλογη λοιπόν η απορία μου, όταν ήμουν δύο-τριών χρονών, «γιατί το σπίτι μας έχει τόσο μεγάλα φιλιστρίνια;» ή ο τρόμος μπαίνοντας στο σπίτι γιατί, όπως φώναξα στη μητέρα μου, «μια μικρή λεοπάρδαλη είναι στον κήπο μας!». Φυσικό, αφού πρώτα είχα δει λεοπάρδαλη σε ζωολογικό κήπο και μετά γάτα. Στο δε σπίτι είχα μια συλλογή από γραμματόσημα, κάτι μικρά κομψοτεχνήματα με παραστάσεις πολύχρωμες, από τις κάρτες που έστελνε ο πατέρας από λογής λογής χώρες. Τότε δεν υπήρχε ούτε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ούτε skype.

Φυσικά η δουλειά του ναυτικού είναι δύσκολη, γιατί έχει κινδύνους και πολλή μοναξιά. Αλλά κι έντονες συγκινήσεις. Η εξοικείωση με το μακρινό, με άλλους ανθρώπους, συνήθειες και πολιτισμούς, θυμίζει όσα νοιώθω σ' ένα καφενείο στη Λαγκάδα, χιώτικο χωριό της ναυτοσύνης και αγαπημένο τόπο καταγωγής, όπου σε μια παρτίδα τάβλι με παλαίμαχους ναυτικούς μπορεί να ακούς ιστορίες για τη Γη του Πυρός, τη Βραζιλία ή το Λάγος της Νιγηρίας με τους αδίστακτους πειρατές που σκαρφάλωναν στο καράβι για λάφυρα (τώρα πλέον για απαγωγές). Τέτοια χωριά της ναυτοσύνης χαρακτηρίζονται από κάτι ιδιαίτερο, που δύσκολα συναντάς αλλού: ένα λαϊκό κοσμοπολιτισμό.

Η παιδική ηλικία, καθώς λένε, είναι καθοριστική για τη μετέπειτα πορεία. Δεν ξέρω, όμως ώρες-ώρες σκέφτομαι αν και πώς τα παιδικά χρόνια στο καράβι επηρέασαν τα ασυνήθιστα περάσματά μου, από το επάγγελμα του μηχανικού στις σπουδές φιλοσοφίας και στα ποιήματα. Αυτή η ευκολία να περνάς από τη μια ήπειρο στην άλλη, ψάχνοντας ταυτόχρονα για διώρυγες ή και γέφυρες. Ποιος ξέρει, κάποια αντανάκλαση ίσως να υπάρχει. Πάντως, όσο κι αν τελευταία χρόνια με μαγεύουν τα βουνά με την άγρια ομορφιά τους, οι ρίζες μου δεν παύουν να κρέμονται στη θάλασσα και να τροφοδοτούν ονειρικές αναμνήσεις.

Για τον χαλβά ο λόγος

«Πάππου, άμα δεν έχει στο μπακάλικο καλαμπούκι για τις όρνιθες, να πάρω χαλβά;» Έτσι έλεγε ο πατέρας, σαν ήταν μικρός, δείχνοντας την αδυναμία του στο γλύκισμα. Σάμπως και τι άλλες επιλογές γλυκού είχαν τότε τα παιδιά εκτός από κάνα ραβδόλι, γριές τηγανίτες, παξιμάδι βρεμένο πασπαλισμένο με ζάχαρη; Τα γλυκά του κουταλιού μπαίνανε σε βάζα και

τα βάζα σε κρυψώνες κι εμφανίζονταν με τρόπο μαγικό όταν έρχονταν μουσαφिरαίοι στο σπίτι, γιατί αυτά τα γλυκά ήταν μόνο για τους ανθρώπους. Η αδυναμία του πατέρα συνεχίστηκε για πολλά πολλά χρόνια, «Για δε, θα 'ρθει πλήρωμα μόλις πιάσομε Αμερική!», έλεγε της μάνας στο τηλέφωνο, «χαλβά με αμύγδαλο, ούζο και κάνα αστυνομικό βιβλίο θέλω, κάμε ένα πακέτο να το πας στο γραφείο.»

Οι ρίζες του χαλβά κρατούν από τις Αραβικές χώρες και halwa στη γλώσσα

τους σημαίνει γλυκός. Το ταξίδι του μεγάλο, έφτασε στην Ινδία, στη νότια Ασία, την Αίγυπτο, έπιασε την Ανατολική Μεσόγειο κι απ' όπου πέρασε του πρόσθεταν υλικά. Στην Ινδία του βάλαν αλεύρι, μπαχαρικά, φρούτα και σπόρους. Στην Τουρκία λέγεται helwa, τον αγαπούσαν οι σουλτάνοι κι οι δερβίσηδες κι εκεί του πρόσθεσαν σαφράν και φιστίκια. Στη γέφυρα της Δραπετσώνας, εκεί στον Άγιο Διονύση, παράγκες, μηχανουργεία, ένας κινηματογράφος, σουβλατζίδικα με ανατολίτικα ζουμερά κεμπάπ κι ένα μικρό μαγαζάκι, μια σταλιά. Με την προσφυγιά του '22, οι Μικρασιάτες έφεραν και την τέχνη του χαλβά στον Πειραιά κι απ' έξω από τη μικρή οικοτεχνία κόσμος πολύς περίμενε, από τ' αξημέρωτα, ουρά, άνθρωποι μεροκαματιάρηδες με τα ρούχα της δουλειάς, νοικοκυρές με το διχτάκι στο χέρι, καλοντυμένοι από τα προάστια για ν' αγοράσουν το γλυκό. Μέρες του ταχινιού και του χαλβά, όσο πλησίαζε η Καθαρή Δευτέρα κι η νήστεια. Κεφάλια ολόκληρα, τεράστια, μπαστούνια στόλιζαν τους πάγκους.

Όγκοι δουλεμένοι από χέρια δυνατά στα μπασίμια, στα μεγάλα καζάνια, εκεί που ένωναν το

ταχίνι με την καραμέλα, που τη φτιάχναν από ζάχαρη, γλυκόζη και τσουένι. Οι γεύσεις απλές: σκέτος, με σοκολάτα ή με αμύγδαλο. Κιλά κόβονταν με το χαλβαδομάχαιρο, τυλίγονταν στη λαδόκολλα, ζυγιζόταν και έμπαιναν στο διχτάκι. Το ταχίνι χύμα γέμιζε τα βάζα που έφερναν οι γυναίκες από το σπίτι. Η μυρωδιά από το αλεσμένο σουσάμι έσπαγε τα ρουθούνια. Τα χρόνια πέρασαν κι ο χαλβάς μπήκε σε πλαστικά δοχεία, τάπερ, στρογγυλά και μακρόστενα, σε συσκευασίες μιας χρήσης, στη γεύση του προστέθηκαν cranberries, μπισκότα, μαστίχα χιώτικη, φουντούκια, έγινε της μόδας ξανά ο χαλβάς με χαρουπόμελο, όπως τότε στην κατοχή που δεν υπήρχε ζάχαρη. Τώρα πια, δεν χρειάζεται να αγγαρέψεις κάποιον συγγενή να σου φέρει, ούτε να περιμένεις ουρά, τον βρίσκεις παντού σε κάθε σούπερ μάρκετ και μπακάλικο, σε κάθε χωριό και γειτονιά, στο διαδίκτυο, όμως τη γεύση που θυμόμαστε από κείνα τα

χρόνια, δεν την έχουμε ξαναβρεί ακόμα.

Ο Καπετάνιος

Ο δάσκαλος, Γιώργος Χρήστου, θυμάται...

Οι αναμνήσεις μου από τη Λαγκάδα δεν έχουν φυσικά σχέση μόνο με το σχολείο. Ζώντας για πέντε χρόνια μέσα στην κοινωνία του χωριού, είχα επαφές σχεδόν με όλους. Ένας από αυτούς ήταν και ο καπτα-Παντελής ο Χαβιάρας, συνταξιούχος ναυτικός, που έχοντας φάει τη θάλασσα με το κουτάλι με το καϊκι του, σήμα κατατεθέν της παλιάς Λαγκάδας, είχε πολλές ιστορίες να διηγηθεί στο νεαρό τότε δάσκαλο που με ενδιαφέρον τον άκουγε. Όπως τότε που χάλασε η μηχανή του καϊκιού κι έμειναν ακυβέρνητοι μεταξύ Λέσβου και Χίου με νηνεμία και από τη δίψα τους έφτασαν να πίνουν θαλασσινό νερό. Ήταν όμως κοντά σε στεριά και κατάφεραν να φτάσουν στον προορισμό τους. Ή εκείνη που διαδραματίστηκε μέσα στην Κατοχή των Γερμανών (αυτών ακόμα που μας κουνούν το δάχτυλο και μάλιστα πρόστυχα), όταν με το καϊκι του πηγαινοερχόταν στην Τουρκία μεταφέροντας τρόφιμα για τον κόσμο που πέθαινε από την πείνα. Στην Κατοχή όλοι μας ξέρουμε πως πολλοί νέοι, μην αντέχοντας τη γερμανική Κατοχή, έφευγαν για τη Μέση Ανατολή μέσω Τουρκίας, όπου εντάσσονταν σε ελληνικές στρατιωτικές μονάδες, με τις οποίες θα πολεμούσαν τους Γερμανούς. Κι επειδή τα άτομα αυτά που πολεμούσαν στη Μέση Ανατολή είχαν αφήσει πίσω τους οικογένειες, οι Άγγλοι τους έστελναν μια οικονομική βοήθεια για να ζήσουν. Έτσι έβρισκαν έμπιστα πρόσωπα, τους έδιναν χρυσές λίρες και καταλόγους προσώπων και ποσών και μόλις γύριζαν στο νησί τα μοίραζαν, εννοείται με άκρα μυστικότητα γιατί αν το έπαιρναν είδηση οι Γερμανοί θα εκτελούσαν τον μεταφορέα. Ένας από αυτούς ήταν και ο καπτα-Παντελής, που μετέφερε πολλές χρυσές λίρες στη Χίο, σε πρόσωπα που του υποδείκνυαν κι ούτε μια φορά δε σκέφτηκε πονηρά να προσπαθήσει να τις οικειοποιηθεί, παρόλο που υπήρχε τρόπος. Το πιο εύκολο κόλπο, μου έλεγε, ήταν να βουλιάξω το καϊκι και μες την αναμπουμπούλα να πω πως χάθηκαν τα χρήματα, όμως σε καμιά περίπτωση δεν θα το έκανα αυτό, γιατί τα λεφτά ήταν ξένα και οι οικογένειες αυτές είχαν τεράστιες βιοτικές ανάγκες μέσα στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής.

Αχ, Καπετάνιο μου, και να ζούσες τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, να σ' έβλεπα τι θα έλεγες για όλους αυτούς που καταχράστηκαν τεράστια ποσά και έβαλαν τον ελληνικό λαό στη δοκιμασία της παντοτινής πείνας. Τούτο δω το γραφτό ας είναι ένα μνημόσυνο σ' όλους εκείνους τους Καπετάνιους, που τίμια πορεύτηκαν στη ζωή τους.

ΛΟΓΟ...
ΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Γράφει η

Δέσποινα Πετρίδη

Το όνειρο

Το φευγιό είχε πάντα στο νου. Όπως τότε που κολλούσε το πρόσωπό της στο τζάμι του παραθύρου στο πατρικό της και κοίταζε τ' αεροπλάνα. Ζήλευε που δεν μπορούσε να φύγει μακριά. Πάντα κάτι την κρατούσε γερά δεμένη. Τότε έπρεπε να παρασταθεί στη μάνα, να είναι το παράδειγμα για τ' αδέρφια της. Μόνο όταν γνώρισε εκείνον άρχισε να ξανακάνει όνειρα. Από παιδιά ήταν μαζί και ονειρεύονταν να σπουδάσουν ιστορία της τέχνης στο Παρίσι. Παντρεύτηκαν και τριάντα χρόνια αργότερα, το όνειρό της έμεινε όνειρο. Ζούσε πια για κείνον και για τα δύο μικρά τους. Τα παιδιά μεγάλωσαν και τράβηξαν το δρόμο τους. Και εκείνος, απορροφημένος από τα δικά του, χανόταν κάθε μέρα από τη ζωή της. Τον αγαπούσε, είχαν περάσει πολλά μαζί, αλλά σταμάτησαν πια να έχουν τα ίδια όνειρα. Ένα πρωί ξύπνησε και πριν το πολυσκεφτεί έβαλε δυο ρούχα σε μία τσάντα και κατέβηκε τρέχοντας την σκάλα του σπιτιού τους. Βγήκε στο δρόμο και σταμάτησε το πρώτο ταξί που περνούσε. «Πού πάτε;» ρώτησε ο ταξιτζής και εκείνη αποκρίθηκε αποφασιστικά «Αεροδρόμιο».

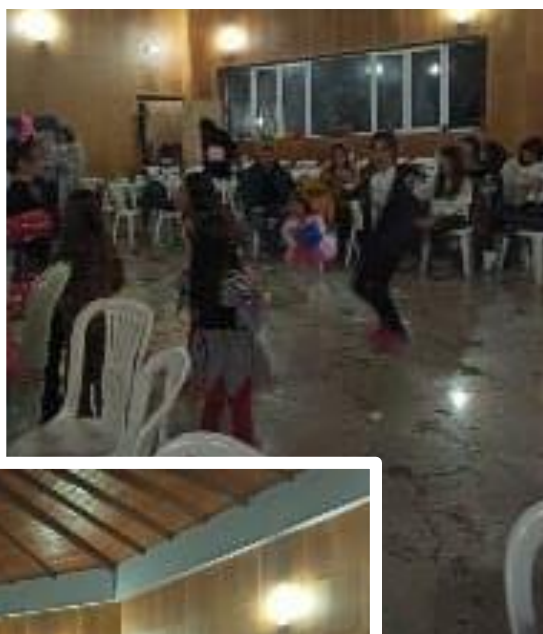
° Το διήγημα γράφτηκε στα πλαίσια του λογοτεχνικού εργαστηρίου του ΠΣΛ, κατά το έτος 2018-19.

Τα Λαγκαδουδάκια

έγιναν αγνώριστα

Στο κοινοτικό κατάστημα γιόρτασαν τις Απόκριες τα μαθητούδια του σχολείου Λαγκάδας-Συκιάδας κι από κοντά οι μανούλες με φαγητά χειροποίητα. DJ όλο κέφι ανέλαβε τη διασκέδασή τους, η Βασιλεία Κούνουπα με τις καταπληκτικές συμμαθήτριες από το ΕΠΑΛ Χίου επιμελήθηκαν το face painting ενώ τα κορίτσια του σχολείου παρουσίασαν, όπως πάντα, πρωτότυπες χορογραφίες.

Έλλη Κούνουπα

ΑΝΕΜΟ... μαγειρέματα

Κρομμυδοζούμι

Από το βιβλίο «Ταιπεινών Εδέσματα»

της Ευγενίας Καλαγκιά - Μουρατίδου

Υλικά

Κρεμμύδι ξερό

Λάδι

Αλάτι

Αυγά

Ψωμί ξερό

Τυρί τριμμένο

Εκτέλεση

Ρίχνουμε στην κατσαρόλα το λάδι να κάψει. Βάζουμε το κρεμμύδι ψιλοκομμένο και το τσιγαρίζουμε. Προσθέτουμε νερό, ανάλογα με το πόσα πιάτα θέλουμε να βγάλουμε και το ανάλογο αλάτι και το αφήνουμε να βράσει. Σπάμε μέσα τόσα αυγά όσα και τα άτομα που θα το μοιραστούν. Κόβουμε το ψωμί σε μικρές μπουκιές κι αν θέλουμε τις τσιγαρίζουμε σε λίγο βούτυρο. Σερβίρουμε το κρομμυδοζούμι σε βαθύ πιάτο με τα τσιγαρισμένα ψωμάκια και τριμμένο τυρί από πάνω.

==== Καλή Σαρακοστή! ====

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Το αίσχος του Αίπους

Νοέμβρης, 11, 1912: Η Χίος απελευθερώνεται από την Τουρκική κατοχή.

Σεπτέμβρης 10, 1944: Η Χίος απελευθερώνεται από τον Γερμανικό ζυγό.

Φλεβάρης, 25, 2020: Δυνάμεις κατοχής αποβιβάζονται στον λιμένα των Μεστών προερχόμενες εξ Αθηνών. Μέρα που θα χαραχθεί στη μνήμη μας σαν ημέρα της αποκάλυψης, σαν την ημέρα που το Ελληνικό Κράτος έδειξε επιτέλους το πραγματικό του πρόσωπο. Με όργανα τις διμοιρίες των Μονάδων Αποκατάστασης Τάξης και ενορχηστρωτή τον υπουργό Μετανάστευσης κατέλαβαν το ύψωμα 17 στην θέση Φλώρι στο Αίπος, περνώντας πάνω από τα σώματα όσων είχαν την τόλμη να σηκώσουν το ανάστημά τους εν μέσω δακρυγόνων και γκλομπς.

Σκοπός της κατάληψης η Ανέγερση Φυλακής Ψυχών εξαθλιωμένων προσφύγων, υλοποιώντας ένα απάνθρωπο σχέδιο, το οποίο καταργεί την ανθρωπιά και το σεβασμό στους συνανθρώπους μας, ανεξαιρέτως χρώματος, θρησκείας και κουλτούρας. Αυτό ήταν το σχέδιο της Κυβέρνησης για την λύση του μεταναστευτικού προβλήματος που ταλανίζει την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.

Βέβαια το διαλαλούσαν και προεκλογικά, θα ελέγξουμε τα θαλάσσια σύνορα είπαν και το έπραξαν. Αγόρασαν κάτι χιλιόμετρα δίχτυα για να αποτρέψουν τις ροές των δυστυχισμένων εισβολέων. Θα κάνουμε κλειστά κέντρα υποδοχής προσφύγων είπαν και το υλοποίησαν, ασχέτως αν εμείς δεν τους είχαμε πάρει στο σοβαρά. Το βασικό σκεπτικό τους ήταν: Ο,ΤΙ ΔΕΝ ΦΑΙΝΕΤΑΙ, ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ.

Συνεχίζουν μια λάθος προσέγγιση με καθαρά ταπεινά πολιτικά κριτήρια, μείωσαν το πολιτικό κόστος θυσιάζοντας τους ακρίτες για να μην έχουν απώλειες στις μεγάλες εκλογικές τους περιφέρειες, προστατεύοντας κατ' επέκταση και τους Ευρωπαίους εταίρους τους που βλέπουν ότι η Άρια φυλή τους κινδυνεύει να αλλοιωθεί και προφανώς τους έχουν τάξει φράγκα και επενδύσεις για να μας χρυσώσουν το χάπι.

Έφτιαξαν νόμο άλλοθι για να δικαιολογήσουν το έγκλημά τους, ότι δήθεν δεν μπορεί κάποιος πρόσφυγας να φύγει απ' τα νησιά μέχρι να εξεταστεί το αίτημα του και προχώρησαν σε μια παραλλαγή τύπου **Guantanamo**, γιατί κάτι τέτοιο θυμίζει και προσπαθούν να πείσουν τους νησιώτες ότι δε γίνεται αλλιώς.

Η δράση φέρνει αντίδραση. Το Κράτος των Αθηνών που έχει πάρει νόμους από την Χιακή πολιτεία για να φτιάξει τη Δημοκρατία που όλοι την έχουν σαν αναφορά παγκοσμίως, επίταξε μια έκταση που δεν είναι απλά ένας τόπος γεμάτος πέτρες για τους Χιώτες, είναι ο τόπος που περπάτησε ο Δρίμαχος, ο Χιώτης δούλος που ξεσηκώθηκε ενάντια στο κατεστημένο ζητώντας το αυτονόητο, την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του.

Η διαφορά των ακριτών από τους υπόλοιπους νησιώτες είναι ότι οι πρώτοι είναι συνεχώς σε επιφυλακή, είναι εξοικειωμένοι με την έκθεση σε κίνδυνο και όταν νοιώθουν ότι απειλείται η ελευθερία τους αντιδρούν ανάλογα.

Το αίσχος του Αίπους προσβάλλει πάνω απ' όλα την ανθρώπινη υπόσταση κι αν έχει μείνει λίγο ευαισθησία στους κυβερνώντες ας αποσύρουν τις διμοιρίες κατοχής και ας αναθεωρήσουν όλο το πακέτο του προσφυγικού.

Μέχρι τότε, πότε θα κάνει ξαστεριά;

Ε. Σ. Αργυρούδης